

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
15.11.2013

Virkakäyttöön

Viite: Rakennepoliittisen ohjelman aineisto valtiosihteeri Martti Hetemäen johtoryhmälle
15.11.2013

RAKENNEPOLIITTINEN OHJELMA: OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALAN TOIMENPITEET

1. Työmarkkinat ja työurat

- Nuorten työllisyys ja työuran alku (toimenpiteet 1.4.-1.8.)
- Työuran katkokset (toimenpide 1.9.)
- Työttömien nopea työllistyminen (toimenpide 1.12.)

Muutetaan esiopetus velvoittavaksi (toimenpide 1.4.)

Esiityksen substanssiydin

Lasten tasa-arvoisten oppimisvalmiuksien parantamiseksi peruskouluun siirryttäessä muutetaan esiopetus velvoittavaksi. Uudistuksen jälkeen oppivelvollisuus alkaisi 6-vuotiaana alkavalla esiopetuksella.

Kaikilla lapsilla on ollut oikeus esiopetukseen 1.8.2001 alkaen. Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Noin kaksi prosenttia kuusivuotiaista on esiopetuksen ulkopuolella (2012). Vaikka esiopetuksen osallistumisaste on jo nyt korkea, vasta säännöllinen ja päivittäinen osallistuminen laadukkaaseen esiopetukseen takaa parhaat mahdollisuudet oppimiselle ja kehittymiselle. Esiopetus takaa hyvän perustan koulun aloittamiselle ja lapsen myöhemmälle elämälle. Varhainen tuki oppimisvaikeuksiin on kustannustehokasta ja sen vaikutukset näkyvät myöhemmin perusopetuksessa.

Arvio taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Esiopetus rahoitetaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuslain mukaisesti ja uudistuksella ei ole merkittävää valtion tai kuntien talouden kustannuksia lisäävää vaikutusta.

Kestävyysvaikutukset: Koko ikäluokan kattavalla esiopetuksella edistetään koulutuksellista tasa-arvoa ja ehkäistään syrjäytymistä.

Lopputuote

HE annetaan budjettilakina 2014 ja lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2015.

Toimenpide sijoittuu luokkaan B.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Tehostetaan nuorisotakuun toimeenpanoa niin, että nykyistä suurempi osuus peruskoulun päättävistä nuorista suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon ja sijoittuu nopeasti työhön (toimenpide 1.4.)

Esityksen substanssiydin

Tehostetaan nuorisotakuun toimeenpanoa joustavoittamalla ammatillisen koulutuksen opintopolkuja ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmää, rahoitus- ja säätelyjärjestelmää sekä opiskelijavalintaa ja työpajatoimintaa kehittämällä.

- Toteutetaan oppivelvollisuuden pidentäminen vuodella.
- Joustavoitetaan ammatillisen koulutuksen opintopolkuja siten, että koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa voidaan ottaa huomioon työelämän, yhteiskunnan ja opiskelijan yksilölliset tarpeet nykyistä merkittävästi laajemmin ja monipuolisemmin.
- Kehitetään toisen asteen opiskelijavalintaa tukemaan toisen asteen opintojen nopeaa aloittamista.
- Varmistetaan perusopetuksen päättäneiden sujuva siirtyminen toisen asteen koulutukseen oppilaan tarpeista lähtevien oppilaanohjauksen ja oppilashuollon sekä tarpeen mukaan muiden palveluiden avulla. Palvelut tuotetaan yhdessä eri hallinnonalojen (OKM, STM, TEM) ja toimijoiden (mm. opinto-ohjaus, opiskeluhuolto, työhallinnon sekä kuntien nuorisotyön ja sosiaali- ja terveystoimen palvelut) kesken ja pääsääntöisesti olemassa olevien resurssien ja palvelujärjestelmien puitteissa, mutta uudella tavalla organisoiden ja yhteistyötä tiivistäen. Lisäksi varmistetaan palvelupolkujen jatkuvuus siirryttäessä perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen. Ilman koulutuspaikkaa oleville tai koulutuksen keskeyttäneille nuorille tarjotaan matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluja (ns. ohjaamomallin periaatteella), ja erityisen vaikeassa asemassa oleville nuorille tehostettua tukea ja toiminnallista kuntoutusta. Myös nämä palvelut tuotettaisiin pääasiallisesti olemassa olevien resurssien puitteissa monialaista yhteistyötä ja yksilöllistä räätälöintiä tehostaen. Toimintamalleja kehitettäisiin ja toteutettaisiin kokeiluna ESR-määrärahoihin.
- Kehitetään toisen asteen koulutuksen rahoitusta tukemaan toisen asteen opintojen nopeaa aloittamista sekä koko ikäluokan opintojen loppuun saattamista.
- Nuorten työpajatoiminta otetaan entistä laajemmin nuorille tekemällä oppimisen ja tuetun oppisopimuksen oppimisympäristöksi yhteistyössä koulutuksen järjestäjien ja työnantajien kanssa.
- Nuorten työpajatoiminnassa otetaan koko maassa käyttöön työ- ja toimintakyvyn arvioinnin VAT-malli (valmennuksen arvioinnin tukijärjestelmä).

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Ammatillisen koulutuksen kehittämisen toimenpiteillä ei ole merkittävää kustannuksia lisäävää vaikutusta. Nuorten työpajatoiminnassa kehitettyjen käytänteiden ja toimintakyvyn arviointimallin käyttöönotto edellyttää henkilöstökoulutusta yhteensä 3,54 miljoonaa euroa kolmen vuoden aikana (1,18 milj. euroa vuodessa).

Kestävyysvaikutukset: Toimenpiteet pidentävät työuria ja ehkäisevät syrjäytymistä, ehkäisevät koulutuksen keskeyttämistä, parantavat koulutuksen läpäisyä ja varmistavat, että tutkinnon suorittajien osaaminen vastaa työelämän muuttuvia tarpeita. VAT-mallin käyttö säästää julkisia menoja.

Lopputuote

Ammatillisen koulutuksen kehittämisen osalta aikataulut esitetty kohdassa 1.5. Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Nostetaan oppivelvollisuusikä 17 vuoteen (toimenpide 1.4.)

Esityksen substanssiydin

Pidennetään yleistä oppivelvollisuutta siten, että oppivelvollisuus päättyy kun perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta on kulunut vuosi tai sen alkamisesta 11 vuotta tai henkilö on suorittanut toisen asteen tutkinnon.

Oppivelvollisuuden viimeinen vuosi suoritetaan ensisijaisesti toisen asteen tutkintoon johtavassa koulutuksessa lukiossa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa myös oppisopimuksena. Toissijaisesti oppivelvollisuus suoritetaan koulutuksessa, jolla parannetaan edellytyksiä aloittaa toisen asteen opinnot, eli maahanmuuttajien lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ammatilliseen koulutukseen valmistavassa tai valmentavassa koulutuksessa tai perusopetuksen lisäopetuksessa. Lisäksi oppivelvollisuus voidaan suorittaa työpajassa, kuntoutuksessa tai vaikeimmin vammaisten opiskelijoiden työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa.

Oppivelvollisuuden pidentäminen tuottaa velvollisuuden piirissä oleville subjektiivisen oikeuden päästä oppivelvollisuuden piirissä olevaan koulutukseen. Perusopetuksen jälkeinen opiskelijavalinta järjestetään niin, että jokaiselle oppivelvolliselle voidaan osoittaa paikka oppivelvollisuuden piirissä olevassa koulutuksessa.

Oppimateriaalit ovat oppivelvollisuuden piirissä oleville nuorille maksuttomia oppivelvollisuuden piirissä olevassa koulutuksessa. Uudistus toimeenpannaan uudistamalla oppivelvollisuuden suorittamistapoina olevaa koulutusta ja sen rahoitusta, ohjausta ja opiskelijavalintaa koskevia säädöksiä.

Nuorten työpajatoiminnan non-formaalia oppimisympäristöä hyödynnetään soveltuvin osin työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa ja oppisopimuskoulutuksessa. Toiminnan informaatio-ohjaus voidaan aloittaa ennakoivasti ennen uuden säädöksen voimaan tuloa.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Oppivelvollisuuden pidentämisen toimenpiteellä on taloudellisia vaikutuksia, joten se olisi käsiteltävä peruspalveluohjelmaa laadittaessa. Kustannukset ovat kehyskaudella arviolta 15 milj. euroa/vuosi. Kustannusten jakautuminen eri vuosille riippuu toteutustavasta. Kustannukset muodostuvat maksuttomasta oppimateriaalista, matkakustannuksista sekä opintojen ohjauksesta. Toimenpide säästää julkisia menoja pitkällä aikavälillä.

Kestävyysvaikutukset: Toimenpide pidentää työuria merkittävästi. Lisäksi se ehkäisee syrjäytymistä.

Lopputuote

HE annetaan budjettilakina 2014 ja lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2015. Työpajatoiminnan hyödyntäminen sijoittuu luokkaan E. Muut toimenpiteet luokkaan C.

Varaumat

Uudistetaan ammatillisen koulutuksen tarjonta ml. opiskelijavalinta tavalla, joka ottaa nykyistä joustavammin huomioon ammatillisen koulutuksen kysyntään kohdistuvat vaatimukset (toimenpide 1.5.)

Esityksen substanssiydin

Toimenpide toteutetaan ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmää ja rahoitusjärjestelmää sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavia koulutuksia, opiskelijavalintoja, ammatillisen koulutuksen järjestäjäjärkennettä ja järjestämislupia uudistamalla.

- Ammatillista tutkintojärjestelmää uudistetaan siten, että tutkinnot perustuvat nykyistä vahvemmin työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeisiin. Tutkintojen osaamistavoitteet ja ammattitaitovaatimukset määritellään osaamisena, ja ammatilliset tutkinnon osat muodostuvat työelämän työ- ja toimintakokonaisuuksista.
- Uudistetaan perusopetuksen jälkeisiä, ammatilliseen peruskoulutukseen tarvittavia opiskeluvalmiuksia tuottavia koulutuksia yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Koulutuskokonaisuus suunnataan ensisijaisesti perusopetuksen päättäneille nuorille, joilla ei ole edellytyksiä siirtyä suoraan toisen asteen koulutukseen. Koulutus järjestetään niin, että opiskelija voi joustavasti siirtyä tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Valmistavaan koulutukseen sisältyy tutkintoon kuuluvia opintoja.
- Ammatillisen koulutuksen (perus- ja lisäkoulutus) rahoitus- ja sääntelyjärjestelmää kehitetään kokonaisuutena tukien elinikäiselle oppimiselle, oppivelvollisuuden pidentämiselle, nuorisotakuun toteuttamiselle ja koko ikäluokan kouluttamistavoitteelle sekä koulutusjärjestelmän laadulle, tehokkuudelle ja tuloksellisuudelle asetettavien tavoitteiden saavuttamista sekä mahdollistaen joustavien koulutuspolkujen rakentamisen mm. yhdistämällä oppilaitosmuotoista ja oppisopimusmuotoista koulutusta sekä tutkintojen suorittamisen osa kerrallaan.
- Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijavalintaa on uudistettu siten, että perusopetuksen päättäneet ja vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevat saavat etua toisen asteen opiskelijavalinnassa. Opiskelijavalinnassa kootaan yhteen toisen asteen haku toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen sekä valmistaviin ja valmentaviin koulutuksiin.
- Toisen asteen tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijavalintojen uudistamista jatketaan varmistamalla opiskelupaikka kaikille perusopetuksen päättäneille, joilla on valmiudet aloittaa tutkintotavoitteiset opinnot, tai toissijaisesti tutkintotavoitteiseen koulutukseen valmistavissa koulutuksissa, joista voi siirtyä toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen. Lisäksi kehitetään ja yhtenäistetään ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijavalintaan liittyviä pääsy- ja soveltuvuuskokeita sekä otetaan käyttöön valtakunnalliset kokeet kielitaidon testauksessa ja oppimisvalmiuksien mittaamisessa.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Toimenpiteet on pääosin mahdollista toteuttaa nykyisen määräraha-kehityksen puitteissa. Kaikilta osin kustannukset eivät ole vielä arvioitavissa.

Kestävyysvaikutukset: Toimenpiteet tehostavat koulutukseen kohdennettujen voimavarojen käyttöä. Toimet lyhentävät opiskeluaikojä ja pidentävät työuria.

Lopputuote

Tutkintojärjestelmää koskevat uudistukset otetaan käyttöön 1.8.2015. HE annetaan keväällä 2014. Ehdotukset rahoitusjärjestelmästä valmistuvat keväällä 2014. HE annetaan 2014 ja lainsäädäntö tulee voimaan 2015. Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakumenettelyt otetaan käyttöön kesällä 2014. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen yhtenäinen kokonaisuus otetaan käyttöön 1.8.2015, HE annetaan syksyllä 2014. Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon rakenteellinen kehittäminen jatkuu, toimenpideohjelma on tarkoitus käynnistää vuonna 2014 ja koulutuksen järjestämisluvut uudistaa 1.1.2017 lukien.

Toimenpide sijoittuu luokkaan B.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Tiivistetään yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen yhteistyötä sekä niiden yhteistyötä yliopistojen ja AMK:ien kanssa (toimenpide 1.5.)

Esityksen substanssiydin

Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen yhteistyön tiivistäminen ja opintopolkujen joustavoittaminen toteutetaan lukiokoulutuksen tavoitteiden ja tuntijaon sekä ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän ja rahoitusjärjestelmän uudistamisen kautta. Toisen asteen koulutuksen tulee mahdollistaa joustavampien opintopolkujen rakentaminen myös muiden koulutusmuotojen opetustarjontaa hyödyntäen. Esimerkiksi lukiokoulutukseen voidaan sisällyttää ammatillisia tai korkeakouluopintoja. Uudistuksessa lisätään toisen asteen koulutuksen järjestäjien yhteistä opintotarjontaa. Korkeakoulut tiivistävät yhteistyötä toisen asteen koulutuksen kanssa erityisesti korkeakoulutukseen valmentavan koulutuksen lisäämiseksi.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Uudistuksella ei ole lyhyellä aikavälillä merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Kestävyysvaikutukset: Uudistukset nopeuttavat jatko-opintoihin ja työelämään siirtymistä sekä pidentävät työuria.

Lopputuote

Lukiokoulutuksen tavoitteet ja tuntijako sekä opetussuunnitelmien perusteet tulevat voimaan 1.8.2016. Ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen uudistetut säädökset tulevat voimaan 1.8.2015.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Lisätään aikaisemman osaamisen, työkokemuksen ja koulutuksen hyväksilukua ammatillisiin tutkintoihin johtavissa koulutusohjelmissa (toimenpide 1.5.)

Esityksen substanssiydin

Lisätään aikaisemmin hankitun osaamisen, työkokemuksen ja koulutuksen hyväksilukua mm. ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmää ja rahoitusjärjestelmää kehittämällä. Kansalaistoiminnassa tai muutoin hankittu osaaminen tunnustetaan ja luetaan hyväksi ammatillisiin tutkintoihin johtavissa koulutusohjelmissa. Uudistetaan näyttötutkintojärjestelmää. Vahvistetaan valtakunnallista yhteistyötä aikaisemman osaamisen hyväksilukemisen vauhdittamiseksi muodostamalla tästä vastaava toiminto Opetushallituksen yhteyteen. Nuorten työpajoissa otetaan käyttöön ESR-varoin kehitetty ”Opinnollistamisen malli”, joka soveltuu tekemällä oppivien ja erilaisten oppijoiden opiskelun suunnittelun välineeksi sekä osaamisen tunnistamiseen.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Opinnollistamisen mallin käyttöönotto ei vaadi lisärahoitusta. Opetushallituksen yhteyteen sijoitettavan aikaisemman osaamisen hyväksilukemista edistävän toiminnon kustannukset ovat arviolta 250 000-300 000 euroa/vuosi.

Kestävyysvaikutukset: Toimenpiteet tehostavat koulutukseen kohdennettujen voimavarojen käyttöä, lyhentävät opiskeluaikoja ja pidentävät työuria. Nopeutetaan työllistymistä. Positiivisia vaikutuksia työmarkkinoiden dynamiikkaan.

Lopputuote

Ammatillisen koulutuksen osalta toteutetaan tutkintojärjestelmän ja rahoitusjärjestelmän uudistamisen yhteydessä. HE:t annetaan vuonna 2014. Toimeenpano vuonna 2015. Näyttötutkintojärjestelmän kehittäminen käynnistetään 11/2013 ja ehdotukset valmiina 10/2014. Opetushallituksen yhteyteen sijoitettavan aikaisemman osaamisen hyväksilukemista edistävän toiminnon valmistelu tapahtuu vuonna 2014.

Opinnollistamisen malli sijoittuu luokkaan E. Muilta osin luokkaan C.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Korkeakouluopiskelijoiden opintorahan tasoa nostetaan kustannusneutraalisti opintotukeen oikeuttavaa aikaa lyhennettäessä. Opintorahan nousu mitoitetaan opintotukiajan lyhennyksen pysyvän kustannusvaikutuksen mukaan. Yhden korkeakoulututkinnon suorittamista varten tukeen oikeuttavaa aikaa lyhennetään (tavoiteaika + 5 kk) (toimenpide 1.6.)

Esityksen substanssiydin

Opintorahan kuukausittaisia määriä korotetaan noin 11 prosentilla korkeakouluopiskelijoilla, jotka aloittavat ensimmäiset korkeakouluopinnot 1.8.2014 tai sen jälkeen.

Korkeakouluopintojen tutkintokohtaista tukiaikaa lyhennetään nykyiseen tukiaikaan verrattuna viidellä tukikuukaudella. Yhden korkeakoulututkinnon suorittamista varten tukeen oikeuttava aika olisi enintään yhdeksän tukikuukautta tutkinnon laajuuden mukaista lukuvuotta kohti lisättynä viidellä tukikuukaudella. Täydet lukuvuodet ylittävältä puolelta lukuvuodelta tukeen oikeuttava aika olisi kuitenkin edelleen viisi tukikuukautta.

Uusi tutkintokohtainen tukiaika koskisi opiskelijaa, joka on aloittanut korkeakouluopinnot ensimmäistä kertaa 1.8.2014 tai sen jälkeen.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Opintorahan korottaminen lisää momentin 29.70.55 Opintoraha ja asumislisä määrärahatarvetta vähitellen vuodesta 2014 alkaen. Vuonna 2014 määrärahatarpeen lisäys olisi noin 3,5 miljoonaa euroa. Enimmillään menolisäys olisi vuonna 2022 ollen noin 31 miljoonaa euroa. Muutos tutkintokohtaisen tukiajan lyhentämisestä vähentää momentin 29.70.55 määrärahatarvetta vähitellen vuodesta 2018 alkaen. Säästön arvioidaan olevan täysimääräinen 32 miljoonaa euroa vuodesta 2022 lähtien. Muutos opintorahan korottamisesta olisi yhdessä tutkintokohtaisen tukiajan lyhentämisen kanssa kustannusneutraali vuodesta 2020 alkaen, jolloin tukiajan lyhentämisen säästö ylittää hieman opintorahan korottamisesta aiheutuvat kustannukset.

Kestävyysvaikutukset: Toimenpiteillä nopeutetaan korkeakoulututkintojen suorittamista, nopeutetaan työelämään siirtymistä ja pidennetään työuria.

Lopputuote

HE opintotukilain muuttamisesta valmistellaan syys-lokakuussa 2013 ja annetaan käsiteltäväksi vuotta 2014 koskevan täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä eduskunnalle marraskuussa 2013. Laki tulisi voimaan 1.8.2014. Asetus valmistellaan alkuvuodesta 2014 ja se tulisi voimaan 1.8.2014.

Toimenpide sijoittuu luokkaan C.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Korkeakoulujen tavoitteellisia valmistumisaikoja koskevaa lainsäädäntöä tiukennetaan valmistumisaikojen nopeuttamiseksi (toimenpide 1.6)

Esityksen substanssiydin

Korkeakoulujen tavoitteellisia valmistumisaikoja nopeutetaan mm. opiskelijoiden poissaolo-oikeutta rajoittamalla. Lisäksi rajoitetaan ensimmäisen opiskeluvuoden poissaolo-oikeutta siten, että poissaolo olisi mahdollista ainoastaan lakisääteisin perustein sekä sellaisen sairauden vuoksi, jonka ajalta opiskelija saa sairauspäivärahaa. Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa lakisääteisten poissaolojen (maanpuolustusvelvollisuus, äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaat) lisäksi kahden lukuvuoden pituisen poissaolon mistä tahansa opiskelijan elämäntilanteeseen liittyvästä syystä. Korkeakoulusektoreiden lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi säädetään lakisääteisistä poissaolosta myös ammattikorkeakouluissa.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Ei aiheuta lisäkustannuksia valtiontalouteen. Pitkän aikavälin kustannusvaikutukset liittyvät opiskeluaikojen nopeutumiseen ja riippuvat valituista lainsäädäntöratkaisista. Vaikutusten suuruus on riippuvainen mahdollisista muista opintoaikojen nopeuttamiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Kestävyysvaikutukset: Toimenpiteellä pidennetään työuria.

Lopputuote

HE yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta kevätistuntokaudella 2014. Lainsäädäntö tulee voimaan 1.8.2015 ja sitä sovelletaan voimaantulon jälkeen opintonsa aloittaviin opiskelijoihin.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Lisätään yli 55 opintopistettä vuodessa suorittavien osuutta korkeakoulujen rahoituksessa (toimenpide 1.6.)

Esityksen substanssiryhmä

Osana korkeakoulujen rahoitusmallien uudistamista otetaan ammattikorkeakoulujen rahoituksessa 55 op suorittaneiden osuus uudeksi rahoitustekijäksi 24 %:n osuudella kokonaisrahoituksesta (noin 28 % koulutusosion rahoituksesta). Yliopistojen osalta nykytaso on 11 % rahoituksesta (noin 27 % koulutusosion rahoituksesta). Ehdotus uudeksi osuudeksi yliopistojen rahoituksessa valmistellaan työryhmätyönä, jossa otetaan huomioon rakennepoliittisen ohjelman linjaukset. Uudesta yliopistojen rahoitusmallista päätetään keväällä 2014.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Ei aiheuta lisäkustannuksia valtiontalouteen.

Kestävyysvaikutukset: Vaikutukset julkisen talouden kestävyYTEEN eivät tässä vaiheessa ole tarkemmin arvioitavissa. Yliopistoissa rahoituskriteerin tasoa korotettiin 45:sta 55 op:seen ja rahoitusosuutta 3,2 % tasoon 11 % vuoden 2013 alusta alkaen, mikä on jo kannustanut yliopistoja ja kannustaa jatkossa ammattikorkeakouluja toimiin opintojen nopeuttamiseksi. Rahoitusmuutosten arvioidaan tulevaisuudessa pidentävän korkeakoulusta valmistuneiden työuria noin kolmella kuukaudella.

Loppuote

Ammattikorkeakoulusäännökset tulevat voimaan 1.1.2014, yliopistosäännökset 1.1.2015.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Lisätään ylioppilastutkinnon painoarvoa korkeakouluihin sisäänpääsyssä (toimenpide 1.6.)

Esityksen substanssiydin

Kehitetään ylioppilastutkintoa mahdollistamaan sen laajempi hyödyntäminen opiskelijavalinnassa. Ylioppilastutkintolautakunta kehittää ylioppilastutkinnon koearvosanojen vertailukelpoisuutta eri tutkintokertojen välillä. Tämä mahdollistaa ylioppilastutkintoarvosanojen tehokkaamman hyödyntämisen korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa. Ylioppilastutkinto sähköistetään. Äidinkielen tekstitaidon koetta uudistetaan vastaamaan hallitusohjelman kirjausta tiedon käsittelyä ja pätevyyden arvioinnin taitoja mittaavasta kokeesta. Kokeessa voidaan hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa.

Opiskelijavalintojen kehittäminen on korkeakoulujen jatkuvaa kehittämistyötä.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Kehittämistyö voidaan toteuttaa kehysten puitteissa. Ylioppilastutkinnon sähköiseen järjestämiseen siirtyminen edellyttää lyhyellä aikavälillä lisäresursointia, joka toteutetaan valtion menokehyksen puitteissa ja johon on jo varauduttu. Pitkällä aikavälillä uudistuksesta syntyy kustannussäästöä.

Kestävyysvaikutukset: Toimenpiteillä nopeutetaan opintoihin sijoittumista ja pidennetään työuria. Ylioppilastutkinnon laajamittaisempi hyödyntäminen vähentäisi opiskelijavalintojen suunnitteluun ja toteutukseen tarvittavaa työmäärää, joka vapautuisi opetus- ja tutkimustehtäviin.

Lopputuote

Ylioppilastutkinnon koearvosanojen vertailukelpoisuuden kehittäminen eri tutkintokertojen välillä on tarkoitus ottaa käyttöön asteittain vuoteen 2016 mennessä niin, että sitä sovelletaan ensimmäisiin kokeisiin vuoden 2014 aikana. Ensimmäiset sähköiset ylioppilastutkinnon kokeet on tarkoitus toteuttaa vuonna 2016. Kaikki tutkinnon kokeet on tarkoitus toteuttaa sähköisesti vuonna 2019. Äidinkielen testitaitokoe on tarkoitus ottaa käyttöön syksyllä 2018 ylioppilastutkinnon sähköistämisaikataulun mukaisesti (digabi.fi).

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Toteutetaan yhdessä korkeakoulujen valintauudistuksen kanssa hakijasuman purku lisäämällä määräaikaaisesti sisäänottoja erityisesti työelämän kannalta keskeisillä aloilla (toimenpide 1.6.)

Esityksen substanssiydin

Rakennepoliittisessa linjauksessa on nostettu esiin korkeakoulujen opiskelijavalintauudistuksen toteuttaminen, jonka ohella on tarve toteuttaa hakijasuman purku lisäämällä määräaikaisesti sisäänottoja erityisesti työelämän kannalta keskeisillä aloilla. Yhteiskunnan kannalta aloituspaikkojen lisäämisestä saadaan suurin hyöty kohdentamalla nämä kilpailukykyä ja hyvinvointia vahvistavasti työelämän osaamistarpeiden kannalta keskeisille aloille. Nämä määrittävät viimeisimpien ennakkotietojen pohjalta sekä sen jälkeen esille nousseista työvoimatarpeista.

Vuoden 2014 alussa voimaantuleva lainsäädäntö - jota sovelletaan ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita keväällä 2015 alkavaan koulutukseen - sallii aloituspaikkojen varaamisen ensikertaisesti korkeakoulutukseen hakeutuville, joilla ei ole korkeakoulututkintoa eikä aiempaa opiskeluoikeutta korkeakoulussa. Samalla korkeakoulun tulee kuitenkin turvata asianmukaiset hakeutumismahdollisuudet myös korkeakoulututkinnon suorittaneille ja opiskelupaikan vastaanottaneille henkilöille.

Korkeakoulujen hakijasuman purkuohjelman toteuttaminen edellyttää lisävoimavaroja ammattikorkeakouluille, yliopistoille ja opintososiaalisiin etuuksiin. Aloituspaikkojen kasvattaminen on toteutettava kestävästi, ottamalla huomioon korkeakoulujen opettaja- ja tilaresurssit ja koulutuksen laatu. Samalla on otettava huomioon vaikutukset korkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan edellytyksiin.

Korkeakoulujen hakijasuman purkamiseksi esitetään seuraavia toimenpiteitä:

1. Korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi lisätään määräaikaisesti korkeakoulutuksen aloituspaikkoja. Aloituspaikkalisäys on suunnattu ensisijaisesti ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakeville siten, että nämä ovat vuodesta 2015 lähtien ainoastaan ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakeville. Tavoitteena on lisätä aloituspaikkoja työelämän tarpeista lähtien vuosina 2014–2018 vuositasona noin 3 000. Aloituspaikkojen lisäyksestä pääosa kohdentuu yliopistosektorille.
2. Korkeakoulujen hakijasuman purkamisesta aiheutuviin menoihin kohdennetaan kehyslisäystä vuosittain siten, että korkeakoulujen ja opintososiaalisten etuuksien kokonaiskustannuksiin varataan 30 M€ vuonna 2014, 60 M€ vuonna 2015, 90 M€ vuonna 2016, 90 M€ vuonna 2017 ja 100 M€ vuonna 2018. Vuoden 2014 määrärahalisäys otetaan huomioon vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa. Lisäksi tulevien vuosien menokehyksissä varaudutaan aloituspaikkojen lisäyksestä kehyskauden 2015–2018 jälkeen asteittain aleneviin koulutuslaajennuksen kustannuksiin vuoteen 2022 asti.
3. Lisämäärärahat merkitään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusjärjestelmästä erilliselle useampivuotiselle siirtomäärärahamentille. Momentissa määritetään valtionavustuksen kohteet, jotta voidaan seurata ohjelman toteutumista ja varmistua aloituspaikkalisäyksen kohdentumisesta tarkoituksenmukaisella tavalla.
4. Korkeakoulut oikeutettaisiin hakemaan avustusta ministeriöltä normaalissa valtionavustusmenettelyssä. Ministeriö myöntäisi avustuksen hakemuksen perusteella. Avustus myönnettäisiin vuosittain etupainotteisesti suunnitellun koulutuslaajennuksen mukaisena. Kunkin vuoden lopullinen avustuksen määrä vastaisi selvitysten perusteella korkeakoulujen aloituspaikkalisäystä ottaen huomioon korkeakoulun aloituspaikkamäärien lähtötason.

Koulutusviennin edistämistä koskeva selvitys valmistui marraskuun alussa (Suomi Kansainvälisille markkinoille. Selvitysryhmän muistio. Toimenpideohjelma koulutusviennin edellytysten parantamiseksi. OKM:n työryhmämuistioita ja selvityksiä 2013:9). Siinä tehdyillä ehdotuksilla voi toteutuessaan olla merkittävää vaikutusta hakijasuman purun toteuttamisen kokonaisuuteen.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Korkeakoulujen hakijasuman purkuohjelman toteuttaminen edellyttää lisävoimavaroja ammattikorkeakouluille, yliopistoille ja opintososiaalisiin etuuksiin. Ks. edellä.

Korkeakoulujen yhteishaun tietojärjestelmien kehittämisen kustannukset ovat arviolta yhteensä 2 000 000 euroa vuosina 2014-2015. Pysyvä ylläpitokustannusten lisäys tämän jälkeen on arviolta 300 000 euroa vuodessa vuodesta 2016 alkaen (15 % toteutuksen kustannuksista).

Kestävyysvaikutukset: Korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistaminen nopeuttaa siirtymistä toiselta asteelta korkeakouluopintoihin. Hakijasuman purkaminen nopeuttaa korkeakouluopintoihin sijoittumista 2-3 vuodella ja mahdollistaa uuden opiskelijavalintajärjestelmän optimaalisen toiminnan.

Lopputuote

Opiskelijavalintauudistusta koskeva HE annetaan elokuussa 2014, laki tulisi voimaan 1.1.2015. Uusien säädösten mukainen haku otettaisiin käyttöön keväällä 2016 valittaessa opiskelijoita syksyllä 2016 alkavaan koulutukseen.

Hakijasuman purkamisen toimenpide sijoittuu luokkaan C.

Varaumat

Vahvistetaan alempien korkeakoulututkintojen kelpoisuutta työmarkkinoilla (toimenpide 1.6.)

Esityksen substanssiydin

Opintotuen rakennetta on kehitetty siten, että opintotuki myönnetään kaksiportaisen tutkintorakenteen mukaisesti ensin alemman korkeakoulututkinnon suorittamiseen ja vasta sen jälkeen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen.

Ammattikorkeakoulututkinnon tuottamaa kelpoisuutta esitetään laajennettavaksi eräillä aloilla.

- Kelpoisuus sosiaalityöntekijän tehtäviin. Sosiaalialan kelpoisuusvaatimuksista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös sosionomi (AMK)-tutkinto tuottaa kelpoisuuden sosiaalipalvelutehtäviin. Vaativiin sosiaalipalvelutehtäviin edellytetään jatkossakin ylempi korkeakoulututkinto.
- Kelpoisuus lastentarhanopettajan tehtäviin: Lastentarhanopettajan kelpoisuusvaatimuksia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sosionomin tutkintoon sisältyvät varhaiskasvatuksen tai sosiaalipedagogian opinnot tuottavat pätevyyden myös esiopetukseen.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Toimenpiteillä ei ole suoria budjettivaikutuksia.

Kestävyysvaikutukset: Vaikutukset julkisen talouden kestävyYTEEN eivät tässä vaiheessa ole tarkemmin arvioitavissa. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintojen tuottamien kelpoisuuksien laajentaminen parantaa työvoimapulasta kärsivien em. alojen työvoiman saatavuutta ilman koulutustarjonnan lisäämistä.

Lopputuote

Sosiaali- ja terveysministeriön eräiden virkojen kelpoisuussäännösten muuttaminen koskemaan ammattikorkeakoulututkintojen tuottamaa pätevyyttä.

Toimenpide sijoittuu luokkaan C.

Varaumat

Toimenpide vaatii lisäneuvotteluja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Velvoitetaan korkeakoulut tarjoamaan mahdollisuus ympärivuotiseen opiskeluun. Erityistä huomiota kiinnitetään opetuksen saatavuuteen alkusyksystä ja loppukeväästä (toimenpide 1.6.)

Esityksen substanssiydin

Opinnoissa 55 opintopistettä suorittaneiden osuuden nostaminen kannustaa korkeakouluja opintojen järjestämiseen siten, että lukuvuotta hyödynnetään nykyistä täysimääräisemmin ja että opiskelijat voivat opiskella kokopäiväisesti. Ympärivuotinen opiskelu otetaan huomioon myös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen ohjauksessa ja vuoropuhelussa. Huomiodaan myös kansainvälinen opintotarjonta ja kansainvälisten vaihtojen hyväksilukeminen ja strukturointi sujuvaksi osaksi opintoja.

Opetustarjonnan laajentaminen nostaa henkilöstökuluja ja tilakustannuksia. Lisäkustannuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida, ne riippuvat siitä millä volyymilla asia toteutuu. Kustannuksiin vaikuttaa lisäksi se, millaisia ratkaisuja tehdään ylioppilassuman purkamisessa.

Käynnistetään hanke yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa ympärivuotisen opiskelun mahdollistamiseksi hyödyntäen erityisesti digitaalisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Budjettivaikutuksia on tässä vaiheessa vielä vaikea arvioida.

Kestävyysvaikutukset: Vaikutukset julkisen talouden kestävyteen ei tässä vaiheessa tarkemmin arvioitavissa.

Lopputuote

Käynnistetään em. hanke ympärivuotisen opiskelun mahdollistamiseksi.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Jo linjattujen nuorten oppisopimuskoulutuksen kehittämistä koskevien uudistushankkeiden lisäksi etsitään työ- ja virkasopimuspohjaisia ratkaisuja yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa tavoitteena nostaa yritysten kiinnostusta tarjota nuorelle oppisopimuspaikka (toimenpide 1.7.)

Esityksen substanssiydin

Tarkoituksena on nuorten oppisopimusopiskelijoiden ja oppisopimustyöpaikkojen määrän lisääminen. Vuonna 2010 15-17 -vuotiaana eli välittömästi tai lähes välittömästi perusopetuksen jälkeen oppisopimuskoulutuksen aloitti 217 nuorta. Alle 25- vuotiaana aloitti 3 540 nuorta.

Perusopetuksen tai perusopetuksen lisäopetuksen päättäneiden oppisopimusopiskelijoiden määrää lisätään maksamalla työnantajille korotettua koulutuskorvausta. Vuonna 2010 näitä opiskelijoita oli noin 200. Tavoitteena on 800 opiskelijaa.

Lisäksi tavoitteena on, että vuodesta 2014 alkaen uudenaikaisille oppisopimuskoulutuksen ennakkojaksolle osallistuu 1 000 opiskelijaa. Tutkinnon osan suorittavien määrä, joka vuonna 2011 oli 85, olisi vuodesta 2014 alkaen 700. Lisäksi tavoitteena on, että oppilaitosmuotoisesta koulutuksesta oppisopimuskoulutukseen siirtyy 1 000 opiskelijaa vuodesta 2016 lukien. Toimet kohdistuvat alle 25-vuotiaille.

Kehyspäätöksessä maaliskuussa 2013 linjattu oppisopimuskoulutuksen ja työssäoppimisen uudistaminen käynnistyy vuoden 2014 alusta lukien. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama nuorten työssäoppimis- ja oppisopimusuudistusryhmä toimii uudistuksen ohjausryhmänä. Vuonna 2014 käynnistettävien toimien kustannukset on otettu huomioon kevään 2013 kehyspäätöksessä.

OKM:ssä arvioidaan yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen ja TEM:n ja STM:n kanssa 30.11.2013 mennessä opetus- ja kulttuuriministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön toimenpiteiden riittävyys ja tarvitaanko nuorten oppisopimuskoulutuksen ja työssäoppimisen edistämiseksi valtion taholta muita lisätoimia.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Edellä kuvattujen toimien vaikutukset huomioitu kevään 2013 kehyspäätöksessä

Kestävyysvaikutukset: Vaikutukset julkisen talouden kestävyYTEEN ei tässä vaiheessa tarkemmin arvioitavissa.

Lopputuote

Nuorten työssäoppimis- ja oppisopimusuudistuksen ohjausryhmä on asetettu. Uudistus käynnistyy hankkeina vuonna 2014. Toiminta vakiinnutetaan valituin osin vuoden 2017 alusta lukien.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Lukioiden digitalisointia jatketaan ja lukiokoulutusta kehitetään rahoitusta sekä opetusta tehostamalla niin, että entistä useammat valmistuvat kolmen vuoden tavoiteajassa (toimenpide 1.8.)

Esityksen substanssiydin

Valtio tukee oppimisympäristöjen kehittämistä tulevina vuosina ottaen huomioon ylioppilastutkinnon digitalisointi. Oppimisympäristöjen kehittämisellä mahdollistetaan mm. erilaisten sähköisten oppimateriaalien ja verkkokurssien käyttö ja jakaminen, ks. koulutuspolvi kohdassa 2.11. Lukio-opiskelun läpäisyä pyritään parantamaan säätämällä nykyistä tarkemmin rahoituksen myöntämisperusteista.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Oppimisympäristöjen monipuolistamiseen on jo varauduttu valtion menokehyksissä. Rahoitusta jatketaan kehysten puitteissa. Lukiokoulutuksen rahoituksen porrastusperusteista säädetään vuoden 2014 kuluessa. Muutokset toteutetaan olemassa olevan rahoituksen puitteissa.

Kehysvaikutukset: Toimenpiteellä ei ole merkittäviä vaikutuksia julkisen talouden kestävyyyteen lähivuosina.

Lopputuote

Uudistuneet oppimisympäristöt.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Muut ministeriöt eivät ole jättäneet varaumia.

Kohdennetaan nykyinen 1) kotihoidon tuki puoliksi vanhemmille ja 2) rajoitetaan subjektiivista päivähoito-oikeutta sosiaaliset perusteet huomioivalla tavalla osa-aikaiseksi silloin, kun vanhempi on kotona äitiys-, isyys-, vanhempain- ja hoitovapaalla tai kotihoidontuella. Jos toinen vanhemmista ei pidä hänelle kohdennettua vapaata, perhe menettää tältä osin perhevapaat. (toimenpide 1.9.)

Subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen (Rakennepoliittisen ohjelman toimenpide 1.9)

Esityksen substanssidiin

Subjektiivista päivähoito-oikeutta esitetään rajoitettavaksi sosiaaliset perusteet huomioivalla tavalla osa-aikaiseksi silloin, kun vanhempi on kotona äitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaalla tai kotihoidon tuella. Subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta säädetään lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) 11 a §:ssä. Alle 3-vuotiaat ovat tulleet subjektiivisen oikeuden piiriin 1.7.1990 alkaen ja kaikki alle kouluikäiset vuoden 1996 alusta lukien. Varhaiskasvatusta on pidetty yhtenä tehokkaimmista lapsen ja perheen syrjäytymistä ehkäisevistä palveluista ja varhaiskasvatukseen osallistumisen katsotaan edistävän koulutuksellista tasa-arvoa.

Sosiaalisten perusteiden huomioiminen tarkoittaa, että rajoituksen piiriin kuuluvien kohdalla tulee arvioida tarvetta osa-aikaista hoitoa pidempään päivähoito-oikeuteen. Sosiaaliset perusteiden kriteerit tulisi määritellä eikä uudistus saisi johtaa siihen, että kokopäiväistä päivähoitopaikkaa joudutaan hakemaan esim. lastensuojelun asiakkuuden kautta.

Subjektiivisen oikeuden rajaaminen osa-aikaiseksi edellyttää osa-aikaisuuden tarkempaa määrittelyä. Hallituksen tavoitteena on siirtyä lasten päivähoidossa nykyistä joustavampiin hoitoaikaan suhteutettuihin asiakasmaksuihin. Subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoittamisen osa-aikaiseksi tulee olla linjassa maksu-uudistuksen kanssa, ja rajoitetun oikeuden piirissä olevilla tulee olla samat mahdollisuudet hoitoajan joustoon osa-aikaisuuden sisällä kuin muilla päivähoidon käyttäjillä.

Subjektiivisen oikeuden rajaaminen esitetyllä tavalla merkitsisi perheiden asettamista eriarvoiseen asemaan sen perusteella, mistä syystä vanhempi on kotona. Esimerkiksi työttömien vanhempien ja erilaisilla perhevapailla tai -tuilla olevien vanhempien asettaminen keskenään eriarvoiseen asemaan on kyseenalaista, koska osa perhevapailla ja -tuilla olevista on myös tosiasiaa työnhakijoita. Myös lapset joutuvat eriarvoiseen asemaan, mikä määräytyy vanhempien aseman ja syntyvien sisarusten mukaan. Subjektiivisen oikeuden rajaaminen esitetyllä tavalla on perustuslain 6 §:n kannalta ongelmallinen.

Rakennepoliittisen ohjelman kohdassa 1.9 subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoittaminen on linkitetty kotihoidon tuen jakamiseen vanhempien kesken. Kotihoidon tuen jakamisesta seuraa päivähoiton käytön lisääntymistä ja sitä kautta kustannusvaikutuksia. Kotihoidon tuen jakamista valmistelee sosiaali- ja terveysministeriö.

Arvio taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen nettosäästö on kustannusarvioiden mukaan 16,4 miljoonaa euroa. Kotihoidon tuen puolittamisen seurauksena lapsia arvioidaan siirtyvän kunnan järjestämään päivähoitoon 10 900 – 14 500. Päivähoiton nettokustannusten arvioidaan lisääntyvän kotihoidon tuen puolittamisen seurauksena 125 - 165 miljoonaa euroa.

Kestävyysvaikutukset: Vaikutuksena on otettava huomioon varhaiskasvatuksen ja päivähoidon rooli ja merkitys sosiaalisena investointina ja se, että varhaiskasvatus nähdään tuloksellisimpana ja kustannustehokkaimpana keinona varmistaa lasten välisten erojen tasaaminen, lasten syrjäytymisen ehkäisy ja kognitiivisten tietojen sekä sosiaalisten taitojen kehittyminen. Tätä taustaa vasten subjektiivisen oikeuden rajoittaminen ei välttämättä ole kustannustehokasta.

Lopputuote

Varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan hallitusohjelman mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa työryhmässä, jonka määräaika päättyy 28.2.2014. Mahdollinen subjektiivisen oikeuden rajoitus tulee tehdä samassa yhteydessä, kun lainsäädäntöä muutoinkin uudistetaan.

Käsittely- ja toimeenpanoaikataulu

Toimenpide sijoittuu luokkaan C.

Varaumat

Tehostetaan kotouttamisohjelman, välityömarkkinoita koskevan toimenpideohjelman ja osatyökykyisiä koskevan toimintaohjelman toimeenpanoa/.../(toimenpide 1.12.)

Esityksen substanssiydin

Esitys on TEM:n päävastuulla. OKM toteaa asian osalta seuraavaa.

Tarkoituksena on varmistaa pysyvät järjestämis- ja rahoituskeinot oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajien perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi. Koulutuksellisen tasa-arvon toteutuminen perusopetuksessa edellyttää sitä, että pystytään varmistamaan hyvät oppimisen edellytykset kaikille sekä tukemaan monipuolisin toimin eri syistä tukea tarvitsevia ja syrjäytymisvaarassa olevia. Erityisiä tukitoimia vaativa ryhmä on muut kuin oppivelvolliset maahanmuuttajat, jotka erilaisista syistä johtuen eivät ole suorittaneet peruskoulua.

Opetus- ja kulttuuriministeriö selvittää oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajien mahdollisuuden perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi siten, että tavoitteena on varmistaa pysyvät järjestämis- ja rahoituskeinot vuoteen 2015 mennessä.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen pysyvien rakenteiden vuosikohtainen menoerä on arvioilta n. 6 miljoonaa euroa (valtio 50 % - kunta 50 %).

Kestävyysvaikutukset: Pitkällä aikavälillä toimenpide vaikuttaa julkisen talouden kestävyYTEEN vähentäen muiden hallinnonalojen (työttömyys, sosiaaliturva yms.) menoja.

Lopputuote

Kohderyhmän koulutuksen pysyvät järjestämis- ja rahoituskeinot vuoteen 2015 mennessä.

Varaumat

RAKENNEPOLIITTINEN OHJELMA: OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALAN TOIMENPITEET

2. Talouden uusiutumis- ja kilpailukyky ja kasvu

- Markkinoiden toiminta ja terveen kilpailun edistäminen (toimenpide 2.4.)
- Äkillisen rakennemuutoksen hallinta (toimenpide 2.9.)
- ICT:n hyödyntäminen (toimenpide 2.11. ja 2.13.)

Terveen kilpailun ohjelman linjausten mukaisesti valmistellaan ehdotukset sääntelyn vähentämiseksi eri aloilla, kuten vähittäiskaupassa, lääkehuoltojärjestelmässä ja energia-alalla, jossa sääntely rajoittaa kilpailua. (toimenpide 2.4.)

- OKM esittää TEM:lle seuraavat varaumat.
- Tekijänoikeuksien osalta toimitettu erikseen tekstiaineisto TEM:lle. Siinä esitetään, että tekijänoikeuksia koskeva toimenpide poistetaan ohjelmasta rakennepolitiikkaan kuulumattomana toimenpiteenä (Jorma Waldénin TEM:lle toimittama aineisto 30.9.2013)
- TEM on nostanut valmistelussa esille apteekkiliiketoimintaan liittyvien rajoitusten purkamisen mahdollisimman laajasti ja nostaa esille apteekkimaksun kumoamisen tai kohdentamisen uudelleen. Tämän osalta OKM korostaa, että valmistelun yhteydessä selvitetään tarkasti mahdollisen apteekkimaksun kumoamisen/uudelleen kohdentamisen vaikutus Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimustoiminnan rahoitukseen ja kuinka vaikutukset kompensoidaan näille.

Valmistellaan suunnitelma työvoima- ja koulutustarpeen ennakkoinnin kehittämiseksi siten, että työvoiman osaamishaasteisiin voidaan nykyistä paremmin vastata sekä pitkällä aikavälillä että nopeissa rakennemuutoksissa. Tavoite on suunnata ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tarjontaa ennakoidun työvoimatarpeen mukaisesti (toimenpide 2.9.)

Esityksen substanssiydin

Suunnitelma työvoima- ja koulutustarpeen ennakkoinnin kehittämiseksi on laadittu kolmikantaisesti työ-, koulutus- ja elinkeinoasiainneuvoston ennakointijaostossa ja sitä on käsitelty neuvoston kokouksessa. Toimeenpannaan ehdotukset yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, Opetushallituksen ja Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen kanssa. Valmistelu saadaan päätökseen keväällä 2014.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Kestävyysvaikutukset: Toimenpiteellä parannetaan ennakkoinnin osuvuutta ja annetaan monipuolisempi tietopohja koulutustarjontaa koskevalle päätöksenteolle. Toimenpiteillä on myönteisiä vaikutuksia kohtaanto-ongelman purkuun työmarkkinoilla.

Lopputuote

Varaumat

Toteutetaan viipymättä kansallinen sähköinen palveluväylä ja sähköinen tunnistautuminen kustannustehokkaasti sekä Viron yhteistyömahdollisuudet täysimääräisesti hyödyntäen (toimenpide 2.11.)

Esityksen substanssiydin

Tavoitteena on luoda kansallinen koulutuspilvi osana palveluväylää, johon kehitetään uudenlaisia oppimista tukevia palveluja sekä kootaan opetukseen ja oppimiseen liittyviä toimijoita eri tahoilta. Palvelua on tavoitteena pilotoida vuoden 2014 aikana.

Koulutuspilvipalvelun yhteyteen sisällytetään monipuolisia koulutukseen ja oppimiseen liittyviä palveluja kuten esimerkiksi sähköinen ylioppilastutkinto, opetussuunnitelmien- ja tutkintojen perusteet, sähköiset koulutustarjonta- ja hakeutumispalvelut, verkko-oppimismateriaaleja, verkkokursseja ja keskusteluja sekä erilaisia oppimiseen ja opetukseen liittyviä sovelluksia. Koulutuspilvi on mahdollisimman avoin eri palveluntuottajille ja toimijoille. Koulutuspilven käyttäjätahot ovat valtiotasolta yksittäisiin henkilöihin.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Alkuvaiheessa edellyttää määrärahoja, melko nopeasti tulee vähentämään koulutuksen kustannuksia.

Kestävyysvaikutukset: Valtiojohtoinen palvelu tulee vähentämään koulutuksen kokonaiskustannuksia oppimateriaalien ja muiden opetusta tukevien sovellusten osalta sekä kokoamalla päällekkäisiä ja rinnakkaisia toimintoja yhteen.

Lopputuote

Lopputuotteena syntyy kansallinen koulutuspilvipalvelu osana palveluväylää.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Julkisten tietovarantojen avaamista jatketaan (toimenpide 2.13., ks. myös kohta 3.9.)

Esityksen substanssiydin

OKM:n hallinnonalalla tietojen avaamista, yhteentoimivuutta, hyödynnettävyyttä ja säilymistä ja tarvittavan osaamisen kehittämistä edistetään KDK-hankkeessa (Kansallinen digitaalinen kirjasto) ja TTA-hankkeessa (Tutkimuksen tietoaaineistot) sekä sen yhteydessä hallinnoitavassa AVOIN-hankkeessa (Avoimen tiedon instrumentit) sekä OKM-ICT-2015 hankkeissa. KDK- ja TTA-hankkeissa toteuttavat palvelut kustannuksineen on kuvattu toimenpiteessä 3.9.

Julkisten sektorin kulttuuriympäristötietojen (erit. paikkatiedot) ja kulttuuriaineistojen (kuva-, esine-, äänite-, kirja-, äänikirja- ja liikkuvan kuvan kokoelmat ja niihin liittyvät metatietovarannot) avointa saatavuutta lisätään, niiden hyödyntämistä tukevia palveluita kehitetään ja keskeisten kulttuuriperintöaineistojen digitointia jatketaan. Kirjastojen, arkistojen ja museoiden aineistojen metatietoja julkaistaan avoimena datana. Kirjastoille rakennetaan keskitetty metatietovarantopalvelu Melinda.

Toteutetaan todennetun osaamisen rekisteri, johon kootaan kansalaisten tutkintotiedot ja opintosuoritukset. Kansallisen palveluväylän kautta mahdollistetaan kaikille koulutuksen järjestäjille, Kansaeläkelaitokselle ja työhallinnolle todennetun osaamisen rekisterin hyödyntäminen omassa toiminnassa.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Lisäkustannuksia valtiontalouteen vuosina 2014-2017 yhteensä 14,9 miljoonaa euroa (TTA ja digitaaliset tietoaaineistot). Kulttuurin tietovarantojen avaamisen rahoitustarve on yhteensä 3,6 miljoonaa euroa vuosina 2014-2017. Todennetun osaamisen rekisteri-perustietovaranto muodostaa tutkinnoista ja opintosuorituksista kansallisen Mater Data-rekisterin, mikä alkuvaiheessa edellyttää kehittämisrahoja vuosille 2015-2018 yhteensä 2,3 milj. euroa ja tämän jälkeen ylläpitorahoitusta 1 milj. euroa vuosittain.

Kestävyysvaikutukset: Tutkimuksen tietoaaineistojen avaaminen ja niiden hyödyntäminen tutkimuksessa tuottaa merkittävää hyötyä yhteiskunnalle ja yritystoiminnalle tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tehostumisen kautta ja parantaa Suomen kilpailukykyä. Yhteiset palvelut tuottavat pitkällä aikavälillä merkittäviä kustannussäästöjä. Metatietovarantopalvelun keskittämisestä koituu säästöjä palvelin- ja ohjelmistokustannuksissa. Kansallisen todennetun osaamisen rekisteri kokoaa yhteen eri viranomaisten tarvitseman tiedon ja vähentää päällekkäistä tiedonkeruuta kunnilta, kuntayhtymiltä ja kaikilta opetuksen ja koulutuksen järjestäjiltä. Keskitetty ratkaisu poistaa päällekkäisten tietovarantojen ja tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpitokustannukset (KELA, työhallinto). Todennetun osaamisen rekisteri kokoaa kansalaisille hänen oman osaamisensa yhteen paikkaan.

Lopputuote

Tietoaaineistojen avaamisen mahdollistavat säädösmuutokset sekä rahoituspäätökset. Kulttuurisektorilla keskeiset metatieto- ja tietovarannot ovat avoimesti saatavilla ja hyödyntämiselle välttämättömät palvelut käytössä. Aineistojen avaaminen toteutetaan vaiheittain 2014-2017, kirjastojen metatietovarantopalvelu toteutetaan 2014-2017 ja vakiinnutetaan 2017-2018. Kansallisen todennetun osaamisen rekisteri on käytössä vuonna 2018.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Edellyttää koordinaatiota VNK:n ja VM:n kanssa.

RAKENNEPOLIITTINEN OHJELMA: OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALAN TOIMENPITEET

3. Julkisen palvelutuotannon tuottavuus

- Uudistetaan valtionosuusjärjestelmä (toimenpide 3.1.)
- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen (toimenpide 3.2.)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (toimenpide 3.3.)
- Kelpoisuusehtojen väljentäminen (toimenpide 3.4.)

Kuntatalouden tasapainon turvaamiseksi kuntien talousohjausjärjestelmässä uudistetaan valtionosuusjärjestelmä sekä tehostetaan peruspalveluohjelmamenettelyn pitkäjänteisyyttä, sitovuutta ja ohjausvaikutusta hallitusohjelman mukaisesti. Peruspalveluohjelmassa sovitaan yhteen kuntien tehtävät ja velvoitteet sekä niiden rahoitus. (toimenpide 3.1.)

Kuntien tehtäviä ja niiden perustella säädettyjä velvoitteita arvioidaan vuosina 2014-2017 toimintaohjelmassa, jolla tavoitellaan 1 miljardin euron kokonaisvähennystä kuntien toimintamenoihin vuoden 2017 tasolla. Kuntien tehtävien arviointiryhmä täydentää ohjelmaa marraskuun loppuun mennessä siten, että miljardin euron kokonaisvähennys kuntien toimintamenoihin saavutetaan. Velvoitteiden vähentämisen tueksi käynnistetään paikallisia kokeiluja rakennelain tavoitteet täyttävillä kunnilla (toimenpide 3.2.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt esityksensä kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseksi 30.9.2013 (OKM/1/012/2013) sekä sitä koskevan jatkoehdotuksensa 25.10.2013 (OKM1/012/2013)

Esityksen substanssiydin

Toteutetaan toisen asteen koulutuksen rakenteellinen uudistus. Sääntely- ja rahoitusjärjestelmästä muodostetaan nykyistä yhtenäisempi ja selkeämpi kokonaisuus, jonka ohjausvaikutus on nykyistä vahvempi. Uudistuksessa tehostetaan koulutusjärjestelmän toimintaa ja vahvistetaan toisen asteen koulutuksen järjestäjien edellytyksiä vastata nykyistä joustavammin opiskelijoiden, työelämän, muun yhteiskunnan sekä alueiden muuttuviin tarpeisiin laadukkaalla opetuksella ja koulutuksella.

Toimenpiteet toteutetaan uudistamalla lukiokoulutuksen sekä ammatillista perus- ja lisäkoulutusta koskeva sääntely- ja rahoitusjärjestelmä sekä järjestäjäverkko. Rahoitus uudistetaan tukemaan nykyistä paremmin tutkintojen tavoitteita, kuten koulutusaikojen lyhentymistä ja koulutuksen laadun parantamista. Rahoituksen määräytymisperusteissa ja rahoituskriteereissä otetaan huomioon toisen asteen oppilaitosten koko lakisääteinen toiminta, laatua, vaikuttavuutta ja tehokkuutta korostaen. Koulutuksen järjestäjien rahoitus määräytyisi pääasiassa tutkintojen sekä opintoprosessien laadun ja tehokkuuden perusteella. Rahoitus myönnetään ja maksetaan edelleen suoraan koulutuksen järjestäjille.

Koulutuksen järjestäjäverkko tiivistyisi olennaisesti. Koulutuksen järjestäjäluvat uudistettaisiin. Järjestämislupien myöntämisen edellytykset olisivat koulutustarve, taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset tehtävien asianmukaiseen järjestämiseen, toiminnan vaikuttavuus ja tehokkuus. Tavoitteena on vahvoin toisen asteen koulutuksen järjestäjiin perustuva koulutuksen järjestäjäverkko. Koulutuksen järjestäjiä olisi jatkossa vain sellainen määrä, joka mahdollistaa myös tulosneuvotteluihin perustuvan ohjauksen. Lukioverkkoa tiivistetään huomioiden alueelliset tarpeet.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Toisen asteen rahoitus- ja sääntelyjärjestelmän kehittämistoimilla pyritään noin 250 miljoonan euron vähennykseen koulutuksen järjestäjien kokonaisrahoituksessa vuoteen 2017 mennessä. Kuntien tehtävät ja velvoitteet vähenevät kahdella tavalla: kuntien osuus yksikköhintarahoituksesta pienenee ja toisen asteen koulutusta järjestävien kuntien ja kuntayhtymien tehtävät vähenevät.

Valtion menoihin (opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin) tavoiteltava säästövaikutus on vastaavasti 20 milj. euroa vuonna 2015, 50 milj. euroa vuonna 2016 ja 100 milj. euroa vuodesta 2017 lukien. Säästö

kohdentuu pääosin talousarvion momenteille 29.10.30 (lukiot), 29.20.30 (ammatillinen peruskoulutus, 29.30.31 (ammatillinen lisäkoulutus), 29.30.32 (oppisopimuskoulutus) ja 29.30.51 (ammatilliset erikoisoppilaitokset).

Lopputuote

Toisen asteen koulutuksen uudistunut rahoitus- ja säätelyjärjestelmä sekä uudistettu järjestäjäverkko. Uudistusten on määrä tulla voimaan vaiheittain 2015-2017.

Toimenpide sijoittuu luokkaan C.

Varaumat

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta jatketaan STM:n järjestämislakityöryhmän väliraportissa esitettyjen linjausten mukaisesti. (toimenpide 3.3.)

Esityksen substanssiydin

OKM:n osalta toteutetaan erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen hallinnollinen siirto OKM:stä STM:ään ja STM:n lääkärikoulutukseen osoitetun erityisvaltio-osuuden kohennus osittain suoraan yliopistoille. OKM:tä koskee opiskelijaterveydenhuollon järjestäminen.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Erikois(hammas)lääkärikoulutuksen siirrosta ei tule kustannusvaikutuksia.

Kestävyysvaikutukset: Vaikutukset julkisen talouden kestävyyteen ei tässä vaiheessa tarkemmin arvioitavissa.

Lopputuote

Erikois(hammas)lääkärikoulutuksen siirron osalta työryhmä jättää esityksen 12/2013, jonka yhteydessä HE, josta on jo lausuntokierros järjestetty.

Ammattikorkeakoulujen opiskelijaterveydenhuollon järjestämiseen liittyy ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien automaatiojäsenyys, jota koskeva ehdotus sisältyy lausunnolla olevaan HE:n ammattikorkeakoululain muuttamisesta. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2015.

Toimenpide sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien automaatiojäsenyys linkittyy perustuslain yhdistymisvapautta koskevaan säännökseen ja asiaa tullaan käsittelemään perustuslakivaliokunnassa. Opiskelijaterveydenhuollon järjestämistä koskevasta lainsäädännöstä vastaa STM.

Edesautetaan tehokkaampaa työnjakoa palvelujen tuotannossa väljentämällä kelpoisuusvaatimuksia mm. julkisen sektorin hallinnon ja palvelutuotannon eri tehtävissä asiakkaan turvallisuutta ja palvelujen laatua vaarantamatta. (toimenpide 3.4.)

Esityksen substanssiydin

Kelpoisuusehtoja asetettaessa ja tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon tutkintojen tuottama osaaminen ja muutokset koulutusjärjestelmässä. Kelpoisuusvaatimukset eivät saa muodostua kohtuuttomaksi esteeksi työvoiman saatavuudelle. Kelpoisuusvaatimusten täyttäminen ei saisi johtaa moninkertaisen koulutukseen. Kelpoisuusvaatimukset tulisi asettaa siten, että ne voidaan saavuttaa joustavasti myös täydentämällä aikaisempia opintoja.

Julkisella sektorilla (valtio ja kunnat) useisiin virkoihin säädettyinä kelpoisuusvaatimuksena on nykyisin korkeakoulututkinto. Tämä tarkoittaa ammattikorkeakoulututkintoa ja yliopistoissa alempaa korkeakoulututkintoa, joka yleensä on kandidaatin tutkinto. Julkisen sektorin eri hallinnonaloilla voitaisiin jatkossa arvioida niiden virkojen kelpoisuusehtoja suhteessa virkojen tehtäviin, joissa edelleen edellytetään ylempää korkeakoulututkintoa ja tehdä tarvittaessa muutoksia kelpoisuusvaatimuksiin.

Taustamuistiossa on kuvattu ja tehty alustavia esityksiä kelpoisuusvaatimuksien väljentämiseksi tai niiden selvittämiseksi OKM:n hallinnonalalla. Muistiossa on kuvattu opettajan koulutusta eri koulutusasteilla sekä varhaiskasvatusta. Lisäksi tarkastellaan ammattikorkeakouluja ja korkeakoulututkintoon johtavia kelpoisuusvaatimuksia, kirjastolaitosta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastojen kelpoisuusvaatimuksia.

Lähtökohtana on, että opetushenkilöstön kelpoisuusvaatimuksia ei tulisi merkittävästi lieventää. Jos opetushenkilöstön kelpoisuusvaatimuksia yleisesti Suomessa alennettaisiin, ajauduttiin niihin vaikeuksiin, joista lukuisat Euroopan maat juuri paraikaa pyrkivät pääsemään eroon korottamalla opettajiensa koulutustasoa koskevia vaatimuksia.

Kelpoisuuksien lievennystä tai lievennysten selvittämistä koskevat alustavat ehdotukset koskevat lähinnä ammatillisen koulutuksen henkilöstön kelpoisuutta koskevia erivapauksia, vapaan sivistystyön opettajina toimivien kelpoisuusvaatimuksia, aikuiskoulutuksen sosiaali- ja terveysalan koulutuksen opettajien kelpoisuusvaatimuksia ja eräiltä osin perusopetuksen aineenopettajan kelpoisuuden tarkastelua. Lisäksi valmistelussa on tarkasteltu ammatillisen aikuiskoulutuksen tutkintorakenteen suhdetta sosiaali- ja terveysalan kelpoisuusvaatimuksiin, ammattikorkeakouluja ja korkeakoulututkintoon liittyviä kelpoisuusvaatimuksia, kirjastotoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia sekä OKM:n hallinnonalan virastojen kelpoisuusvaatimuksia. Varhaiskasvatuksen osalta kelpoisuuksia koskevat säädökset valmistellaan osana lasten päivähoitoa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistusta.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Kelpoisuusehtojen väljentämisellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Ne voivat jossakin määrin tuoda oppilaitosten ylläpitäjille säästöjä palkkauskustannuksissa.

Kestävyysvaikutukset: Muutokset helpottaisivat henkilöstön rekrytointia ja sitä kautta joustavoittaisivat ja tehostaisivat työmarkkinoiden toimintaa.

Lopputuote

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja kelpoisuusasetuksen muutos valmistellaan vuoden 2014 aikana ja muutokset tulisivat voimaan 1.8.2015. Vapaan sivistystyön, aikuiskoulutusta koskevan sosiaali- ja terveysalan koulutuksen sekä yleissivistävän koulutuksen osalta säädösmuutokset valmisteltaisiin vuoden 2014 aikana. Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuuksia koskevat säädökset valmistellaan siten, että HE annetaan kevätistuntokaudella 2015 ja uudet säännökset tulisivat voimaan vuoden 2016 aikana. Kirjastoasetuksen muutos valmistelu käynnistyisi vuonna 2014 siten, että asetus tulisi voimaan 1.1.2016.

Toimenpide sijoittuu luokkaan B.

Varaumat

Kansalaisille ja yrityksille tarjottavien sähköisten palvelujen osuutta on lisättävä siten, että palvelut voidaan jatkossa hoitaa laadukkaasti nykyistä tehokkaammin ja taloudellisemmin. Palvelurakenteita ja toimintoja uudistetaan sekä keskushallinnossa että aluehallinnossa valtionhallinnon tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Kansliapäälliköt vastaavat osana rakennepoliittisen ohjelman jatkovalmistelua ottaen huomioon sekä valtion VATU-ohjelma että KEHU-uudistusohjelma (toimenpide 3.9.)

Esityksen substanssiydin (ks. myös 2.13.)

Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeessa (KDK) ja Tutkimuksen tietoaaineistot – hankkeessa (TTA) kehitetty pitkäaikaissäilytysjärjestelmien kokonaisuus (KDK-PAS ja TTA-PAS) vähentää digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen ja tutkimuksen tietoaaineistojen hallinnan, jakelun ja säilyttämisen päällekkäisiä toimia, tuottaa korkealaatuisia palveluita kustannustehokkaasti ja mahdollistaa digitaalisten aineistojen monipuolisen hyödyntämisen tulevaisuudessa.

KDK- ja TTA-PAS-kokonaisuuden toteuttaminen nopealla aikataululla on välttämätöntä, sillä aineistojen säilyminen on vaarantumassa. Digitaalisia kulttuurin ja tieteen aineistoja ylläpidetään lakisääteisesti säilytetään tällä hetkellä järjestelmissä (valtionhallinto, kunnat, kolmas sektori), jotka eivät sisällä pitkäaikaissäilytyksen edellyttämiä toiminnallisuksia.

Kansallinen todennetun osaamisen rekisteri kokoaa yhteen eri viranomaisten tarvitseman tiedon ja vähentää päällekkäistä tiedonkeruuta kunnilta, kuntayhtymiltä ja kaikilta opetuksen ja koulutuksen järjestäjiltä. Keskitetty ratkaisu poistaa päällekkäisten tietovarantojen ja tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpitokustannukset (KELA, työhallinto).

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista

Budjettivaikutukset: Kulttuurin ja tutkimuksen pitkäaikaissäilytysratkaisun kehittäminen (KDK-PAS ja TTA-PAS) sekä palvelujen tuottaminen vaatii määrärahoja lisämäärärahoja valtiontalouteen vuosina 2014-2017, yhteensä 33,1 milj. euroa. Todennetun osaamisen rekisteri- perustietovaranto muodostaa tutkinnoista ja opintosuorituksista kansallisen Master Data-rekisterin, mikä alkuvaiheessa edellyttää kehittämisrahoja vuosille 2015-2018 yhteensä 2,3 milj. euroa ja tämän jälkeen ylläpitorahoitusta 1 milj. euroa vuosittain.

Kestävyyshaikutukset: Vaikutukset julkisen talouden kestävyyteen ei tässä vaiheessa tarkemmin arvioitavissa.

Loppuote

Toimivat digitaalisten aineistojen pitkäaikaissäilytyksen järjestelmät.

Toimenpide sijoittuu luokkaan C. Todennetun osaamisen rekisteri sijoittuu luokkaan E.

Varaumat

Edellyttää koordinaatiota VNK:n ja VM:n kanssa.